

Provinciale Staten

Clustercode	NW	Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	DOC-00909616	Maastricht	9 juni 2026
Bijlage(n)	1	Verzonden	9 juni 2026

Onderwerp

G-26-013 Statenvoorstel inzake aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Geachte Staten,

De Provincie Limburg neemt deel in een aantal hoogwater gerelateerde gebiedsprojecten. Het primaire doel van deze projecten is de waterveiligheid in het gebied verbeteren en ons specifieke provinciale doel in deze projecten is het versterken van de gebiedskwaliteiten in deze gebieden. Onze rol is ingegeven vanuit onze functie als middenbestuur en onze rol als hoeder van ruimtelijke kwaliteit.

Vanuit bovenstaande rol en doelen is Provincie Limburg projectpartner bij twee hoogwaterveiligheidsprojecten in Limburg en Noord-Brabant: Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt. Bij beide projecten spelen momenteel financiële uitdagingen. Met de diverse partners van de twee projecten is het afgelopen half jaar gezocht naar mogelijke oplossingen voor deze problemen. Middels een Mededeling portefeuillehouder inzake Nieuwsbericht project Lob van Gennep, brief gedeputeerde Theuns van 31-3-2026 (GS DOC-00907011) bent u over de voorfinancieringsproblematiek bij Lob van Gennep geïnformeerd.

Inmiddels hebben de samenwerkende partners in beide projecten een mogelijke oplossing voor de financiële problematieken gevonden. De bijdrage van Provincie Limburg aan deze oplossingen wordt met bijgevoegd statenvoorstel aan u ter besluitvorming voorgelegd in september.

Hierbij ontvangt u het Statenvoorstel inzake Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Statenvoorstel

Natuur en Water

Onderwerp	Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt
G-nummer	G-26-013

Onderwerp

Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Samenvatting

De projecten Lob van Gennep (dijkversterking / gebiedsontwikkeling / Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) project) en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt (rivierverruiming / MIRT¹ project) hebben extra middelen nodig om de projecten tot uitvoering te kunnen brengen. Provincie Limburg is bij beide projecten één van de projectpartners. Bij Lob van Gennep is sprake van een voorfinancieringsprobleem en bij Oeffelt is er door een substantiële vertraging een financieel tekort ontstaan. In beide projecten werken meerdere overheden samen. De financiële vraagstukken zullen dan ook gezamenlijk met andere partijen moeten worden opgelost.

Middels deze nota worden de benodigde middelen voor de twee projecten aangevraagd, zodat ook Provincie Limburg als partner bij kan dragen aan de oplossing voor de ontstane problemen.

Voorstel

Uw Staten besluiten:

1. in te stemmen met het verhogen van de bijdrage van Provincie Limburg aan het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt met maximaal € 1.475.000,00, mits de andere projectpartners zoals gespecificeerd in deze nota zorg dragen dat de overige € 4.875.000,00 van het financieel tekort wordt opgelost;
2. in te stemmen met het verhogen van de bijdrage van Provincie Limburg aan het project Lob van Gennep met maximaal € 3.900.000,00, onder de voorwaarde dat alle partners hun financiële bijdrage zoals gedefinieerd in deze nota aan het project bevestigen en de leningsovereenkomsten tussen Provincie Noord-Brabant, respectievelijk Provincie

¹ Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

Gelderland, en Waterschap Limburg tot stand komen en onder de voorwaarde dat het HWBP bij het project Lob van Gennep bevestigt dat de middelen over de periode 2032 t/m 2037 (of eerder) (€ 34.000.000,00 per jaar) beschikbaar zullen komen (uitbetaald zullen worden) voor (aan) het project;

3. in te stemmen met dekking uit het begrotingsresultaat 2027;
4. de 12^e begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

Aanleiding en bestuurlijke context

De Provincie Limburg neemt deel in een aantal hoogwater gerelateerde gebiedsprojecten. Het primaire doel van deze projecten is de waterveiligheid in het gebied verbeteren en ons specifieke provinciale doel in deze projecten is het versterken van de gebiedskwaliteiten in deze gebieden. Onze rol is ingegeven vanuit onze functie als middenbestuur en onze rol als hoeder van ruimtelijke kwaliteit.

Wat vooraf ging

In het coalitieakkoord “Elke Limburger telt 2023-2027” is geen geld vrijgemaakt voor hoogwaterveiligheidsprojecten. Vanuit diverse projecten is sinds 2023 de vraag gekomen aan de samenwerkende partners in de projecten voor extra financiële middelen. Op één project na, zijnde “Ruimte voor de Maas bij Oeffelt”, hebben wij deze extra claims altijd afgehouden en kunnen mitigeren. Nu is het echter nopend bij twee projecten en dusdanig dat wij afwegen de stap naar PS te maken.

Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt is een rivierverruimingsproject met als doel een waterstandsdeling van 19,7 cm gedurende hoogwater op de Maas. Het projectgebied ligt in Noord-Brabant maar de waterstandsdeling treedt ook op aan de Limburgse zijde van de Maas. De waterstandsdeling is tot tientallen kilometers stroomopwaarts merkbaar. Het effect daarvan is een toenemende hoogwaterveiligheid (overstromingsdiepte wordt kleiner) en richting 2050 enige reductie van benodigde dijkverhoging in enkele dorpen in de Noord-Limburgse Maasvallei.

De Provincie Limburg is projectpartner en draagt financieel bij aan het project voor € 4.720.000. Het project bevindt zich momenteel in de planuitwerkingsfase en staat aan de vooravond van de realisatiefase. Het Taakstellend budget voor de realisatie van het project bedraagt € 50.750.000.

Afgelopen jaar hebben zich diverse voorziene en onvoorziene omstandigheden voorgedaan. Beoogd was de uitvoeringsovereenkomst te laten tekenen nadat de bezwarenprocedure van de vergunningen verlopen was.

Vanwege vertraging als gevolg van gewijzigde jurisprudentie (december 2024) omtrent het “intern salderen” van de stikstofbelasting is deze datum uitgesteld. Ook de vergunning Eigen Werken door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van het Rijk kon nog niet verleend worden.

De consequentie is dat het project niet meer te realiseren is binnen de gestelde planning en taakstellend budget. In totaal is de planning met 18 maanden vertraagd.

Voor project ‘Ruimte voor de Maas bij Oeffelt’ is een aanvullende financiële bijdrage benodigd van ca. € 6.350.000,00. Om dit te bereiken is een verdeling voorgesteld van ongeveer 50 regio / 50 rijk. Het oplossen van de budgetspanning is een randvoorwaarde om het project te realiseren. Aan Provincie Limburg wordt een bijdrage gevraagd van maximaal € 1.475.000,00.

Lob van Gennep

Project Lob van Gennep is in 2018/2019 door de acht samenwerkende overheden gestart, ten behoeve van het realiseren van waterstandsverlaging stroomafwaarts, hoogwaterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Het project startte in de wetenschap dat in het vervolg een voorfinancieringsopgave kon gaan spelen. Dit is inderdaad het geval gebleken en conform de afspraken bij de start zijn de samenwerkende partijen aan de slag gegaan om tot een oplossing te komen. Dit met het beoogde resultaat om het project voort te kunnen zetten en hiermee de doelstellingen van het project te verwezenlijken.

Over de bekostiging van de scope zijn door de 8 samenwerkende overheden afspraken gemaakt aan het begin van het project, waarbij voorzien was dat het grootste deel van de dijkverbeteringsmaatregelen via een subsidieaanvraag van Waterschap Limburg bekostigd zou worden vanuit de subsidieregeling van het landelijk HWBP. Over de middelen vanuit het landelijk HWBP, was bij de start van het project al duidelijk dat deze waarschijnlijk later ter beschikking zouden komen dan het moment waarop de kosten voor de verkenning, planuitwerking en realisatiefase gemaakt moeten worden. Hetzelfde gold voor de middelen vanuit het Rijk. Om te voorkomen dat dit de gewenste tijdige start van het project in de weg zou staan, heeft provincie Noord-Brabant het instrument van voorfinanciering aangeboden. Het aanbod is herbevestigd in de Bestuursovereenkomst Lob van Gennep 2022, waarbij ook de andere partijen commitment hebben gegeven om samen afspraken te maken indien het vraagstuk van voorfinanciering optreedt. Tot nu toe is het nog niet nodig geweest om als samenwerkende overheden gebruik te moeten maken van het aanbod van voorfinanciering, omdat middelen tijdig beschikbaar gekomen zijn. Inmiddels is duidelijk dat dit voor de toekomst niet meer het geval zal zijn en dat er geen mogelijkheden zijn de mismatch tussen inkomsten en uitgaven op te heffen, enkel om deze in beperkte mate te verminderen.

Provincie Limburg draagt conform de Bestuursovereenkomst Lob van Gennep 2022 reeds € 1,3 mln. bij aan het project.

Voor project 'Lob van Gennep' is nu een aanvullende financiële bijdrage benodigd van € 17.830.000 om de rentelasten te kunnen dekken. Het oplossen van de budgetspanning is een randvoorwaarde om het project te realiseren. Aan Provincie Limburg wordt een bijdrage gevraagd van maximaal € 3,9 mln.

Bevoegdheid

Autonoom beleid, kerntaak water en ruimtelijke ontwikkeling. Budgetrecht Provinciale Staten.

Beoogd resultaat

Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Het Project is een rivierverruimingsproject en heeft als doel het bereiken van 19,7 centimeter waterstandsdeling tijdens hoogwater op de Maas bij Oeffelt middels het verruimen van de flessenhals in de Maas bij Oeffelt. Hierdoor zal de Maas tijdens hoogwater beter doorstromen. Met het bereiken van de waterstandsdeling wordt de waterveiligheidsopgave voor de dijken tot en met Venlo verkleind.

De nevendoelen van het Project bestaan uit:

- het leveren van een bijdrage aan het Natuurnetwerk Brabant via natuurontwikkeling (zonder daarmee het Natuurnetwerk Brabant uit te breiden);
- het creëren van extra recreatieve en toeristisch aantrekkelijke verbindingen;
- het behouden, herstellen, ontwikkelen en versterken van de cultuurhistorische waarden (zoals het Maasheggenlandschap).

Lob van Gennep

In het gebied tussen Gennep en Mook, gelegen aan de rivier de Maas zijn acht overheden samen aan de slag om de waterveiligheid in de Lob van Gennep te verbeteren. Het project is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het ongeveer 16 kilometer lange dijktraject, voldoet niet aan de wettelijke waterveiligheidsnorm. Het project versterkt en verhoogt de dijken volgens de norm en legt geheel nieuwe dijken aan.

De doelstellingen van het project Lob van Gennep zijn: het verbeteren van de waterbergende functie van het gebied, het verbeteren van de hoogwaterbescherming in de Lob van Gennep en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in de Lob van Gennep.

Argumenten

Samenhang projecten

Belangrijk om te benoemen is dat er een samenhang bestaat tussen het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt en het project Lob van Gennep. Het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt wordt uitgevoerd op grondgebied van provincie Noord-Brabant, maar levert ook een waterstandsdeling op in Limburg, merkbaar tot in Venlo. Het project Lob van Gennep wordt uitgevoerd op grondgebied van provincie Limburg, maar levert ook een waterstandsdeling op in de provincie Noord-Brabant. Beide provincies hebben dus baat bij de uitvoering van beide projecten. Het voorstel is om als provincies bij beide projecten ieder evenveel extra bij te dragen om de continuering van beide projecten te borgen.

1.1 Negatieve consequenties geen financiële oplossing voor Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Wanneer geen oplossing wordt gevonden om de toegenomen kosten te dekken kan het project niet worden uitgevoerd. In dat geval wordt de planfase afgerond. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt af bij afronding van de planfase. De afspraken voor de uitvoeringsfase zijn nog niet bekrachtigd in een nieuwe overeenkomst en komen daarmee te vervallen. Het uitvoeren van de maatregel komt hiermee terug op de uitvoeringsplanning van het Rijk. Wanneer de uitvoering in dat geval van start zal gaan is nog onbekend.

Het nu teruggeven van het project aan het Rijk zorgt ervoor dat:

- de beschikbare middelen van het Rijk waarschijnlijk anders worden geprioriteerd;
- de vermeden dijkkosten alsnog gemaakt moeten worden (dus, enkele dijktrajecten iets meer verhogen richting 2050, zowel in Noord-Brabant als in Limburg);
- de gemaakte plan- en contractvoorbereidingskosten ca. € 6 miljoen verloren zijn;
- de verwachtingen in de omgeving niet worden nagekomen (imagoschade);
- het later uitvoeren van dit project zal door bovenstaande punten en toekomstige indexatie ervoor zorgen dat de kosten verder stijgen en mogelijk een veelvoud bedragen van hetgeen nu gevraagd wordt. Provincie Limburg is niet verplicht bij te dragen aan een oplossing mocht dit laatste het geval zijn;
- mogelijk moeten (onderdelendelen van) de eerder doorlopen projectfasen, zoals bijv. het ontwerp- en participatieproces, opnieuw doorlopen worden.

2.1 Negatieve consequenties geen financiële oplossing voor Lob van Gennep

Indien er geen zicht is op een financiële oplossing (de lening en dekking van de rentelasten) betekent dit dat het project getemporiseerd zal worden. Het project wordt dan stilgelegd totdat er volgens de reguliere programmering subsidie van het HWBP beschikbaar is. Dat betekent dat een verzoek wordt ingediend bij het HWBP om het project op te nemen als regulier project in de programmering. Vervolgens wordt er gewacht tot het project op de reguliere programmering staat, conform die programmering wordt de subsidieaanvraag ingediend en gestart met de realisatiefase. Uitgaande van de huidige programmering kan het project op z'n vroegst vanaf 2032 weer opstarten.

Het is ook mogelijk dat het project pas later wordt opgenomen in de HWBP-programmering. Met dit scenario zijn er geen rentelasten voor het project, omdat de inkomsten en uitgaven gelijkgetrokken worden. Hier staan echter ook hoge kosten tegenover voor het herstarten en het opnieuw uit moeten voeren van werkzaamheden. De hieruit voortvloeiende meerkosten zijn niet subsidiabel vanuit het landelijk HWBP, vanuit de regeling worden deze immers slechts eenmaal gesubsidieerd, en zullen door de initiatiefnemers gedragen moeten worden.

‘Temporiseren’ heeft de volgende nadelige effecten:

- de planuitwerkingsfase van het project moet nagenoeg volledig opnieuw worden uitgevoerd. De planuitwerking is nu in een ver stadium gereed. Bij temporiseren zal het ontwerp- en participatieproces opnieuw doorlopen moeten worden. Door het verschuiven van de uitvoering zal er rework nodig zijn voor de planuitwerkingsfase, door het verlopen van uitgangspunten of onderzoeken. De extra kosten gerelateerd hieraan worden van dezelfde orde en grootte geschat als de nu benodigde rentelasten;
- de financiële bijdragen van alle partners zullen over een langere tijd geïndexeerd moeten worden, omdat realisatie van de scope later plaatsvindt;
- de onderdelen van de scope die betrekking hebben op natuurontwikkeling, rivierkundige maatregelen en maatregelen voor de ruimtelijke kwaliteit zijn bij uitstel misschien niet meer realiseerbaar binnen de vastgestelde budgetten. Daarmee wordt de uitvoering ervan onzeker. Dit zijn onderdelen die aanvullend zijn op de HWBP-opgave en bekostigd worden door partners. Juist deze onderdelen vormen een belangrijke pijler onder het draagvlak voor het project;
- het gevoel van veiligheid in het gebied is gezien de historie van het project broos. Het temporiseren zal leiden tot imagoschade, waarbij de inwoners de overheid als onbetrouwbare partner zullen zien. Er zullen mogelijk extra kosten gemaakt moeten worden voor het omgevingsmanagement;
- vanaf het moment dat ‘de schop de grond in gaat’ maakt de rivierbedstatus van het binnendijs gelegen gebied plaats voor de Begrensde Gebiedsontwikkelruimte. Hiermee worden bouw- en ontwikkelactiviteiten weer mogelijk in het gebied en wordt de uitzondering opgeheven dat inwoners die na 1996 hun huis hebben gebouwd of verbouwd, geen aanspraak maken op de Wet tegemoetkoming schade bij rampen in het geval van overstroming. Deze zaken zijn belangrijk voor het gebied en de inwoners, maar worden bij temporiseren van het project uitgesteld;
- het beschermingsniveau tegen hoogwater blijft voor langere tijd beneden de huidige norm. Hoewel deze strikt genomen pas in 2050 gehaald hoeft te worden, is er wel over de duur van het uitstellen van het project sprake van een hoger overstromingsrisico dan wanneer doorgegaan wordt conform planning;
- onduidelijk is of en wanneer het project op de reguliere programmering belandt. Het moment van herstarten is dus zeer onzeker. Een latere herstart heeft een grote doorwerking op de reworkkosten;

- het temporiseren van project Lob van Gennep heeft een negatief effect op de efficiëntie waarmee de hoogwaterveiligheidsopgave van Waterschap Limburg tot 2050 kan worden ingevuld en beïnvloedt de haalbaarheid van de totale opgave negatief.

3.1 *De 12^e begrotingswijziging 2026*

De financiële consequenties zijn verwerkt in de 12^e begrotingswijziging 2026, jaarschijf 2027, opgenomen in bijlage 4.

Het besluit om extra middelen te verstrekken in 2027 moet comfort bieden aan de projecten en de deelnemende partijen om cofinanciering te genereren en daarmee temporisering voor onbepaalde tijd te voorkomen.

Risico's en kanttekeningen

1. *Oplossingen financieringsproblemen*

Om de financieringsproblemen bij beide projecten op te kunnen lossen, dienen alle projectpartners akkoord te gaan met eerdergenoemde oplossingen. De minister heeft tot nu toe geen uitspraak gedaan over mogelijke extra middelen om de financieringsproblemen bij Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt op te lossen.

2. *Participatieprocessen*

Beide projecten zitten al aan het einde van de planuitwerkingsfase en staan aan de vooravond van de uitvoeringsfase. Beide hebben een intensief participatieproces doorlopen. Indien projecten getemporeerd gaan worden, omdat de financieringsopgaven niet rond komen, dan zullen de participatieprocessen (deels) opnieuw doorlopen moeten worden, wat aanzienlijke kosten met zich mee brengt.

3. *Omgeving projecten*

Het niet tot een oplossing komen leidt bij beide projecten tot onbegrip en mogelijke onvrede en teleurstelling onder bewoners en bedrijven in de omgevingen van de plangebieden. Dit kan leiden tot negatieve berichtgeving in de omgeving en tot imagoschade bij de betrokken overheden.

4. *Gemaakte afspraken in planuitwerkingsfase*

De kernopgave vanuit de Provincie Limburg als partner in beide projecten is de ruimtelijke kwaliteit. Indien de projecten getemporeerd moeten worden, moeten de reeds gemaakte afspraken met omgeving en partners door een nieuw projectteam opnieuw worden vastgelegd, waarbij er een risico is dat hierdoor niet dezelfde afspraken gemaakt kunnen worden. De kans is reëel dat een deel van de plannen die een positief effect voor de omgeving hebben, niet meer haalbaar zijn (draagvlak- en kwaliteitsverlies).

5. *Overgang naar Begrensde Gebiedsontwikkelruimte (risico beslispunt 2)*

Vanaf het moment dat 'de schop de grond in gaat' maakt de rivierbedstatus van het binnendijks gelegen gebied bij Lob van Gennep plaats voor de Begrensde Gebiedsontwikkelruimte.

Hiermee worden bouw- en ontwikkelactiviteiten weer mogelijk in het gebied en wordt de uitzondering opgeheven dat inwoners die na 1996 hun huis hebben gebouwd of verbouwd, geen aanspraak maken op de Wet tegemoetkoming schade bij rampen in het geval van overstroming. Deze zaken zijn belangrijk voor het gebied en de inwoners, maar worden bij temporiseren van het project uitgesteld.

6. *Waterveiligheid*

Het beschermingsniveau tegen hoogwater blijft voor langere tijd beneden de huidige norm. Hoewel deze strikt genomen pas in 2050 gehaald hoeft te worden, is er wel over de duur van het uitstellen van het project sprake van een hoger overstromingsrisico dan wanneer doorgegaan wordt conform planning.

7. *HWBP programmering (risico beslispunt 2)*

Opname van project Lob van Gennep als regulier project op de HWBP-programmering vraagt een besluit van het Programmabestuur HWBP en de inhoud van het programma 2028-2039 is afhankelijk van de beschikbare ruimte, wijzigingen m.b.t. andere projecten op het programma en de uitkomst van de consultatie binnen de alliantie HWBP.

Hierdoor is niet uit te sluiten dat de uiteindelijke opname van project Lob van Gennep op de HWBP-programmering ongunstiger is dan nu is aangenomen. Indien de uiteindelijke programmering met zich meeneemt dat er geen zekerheid is dat de voorfinanciering binnen de dekking voor de rentelasten en bandbreedte daarbij haalbaar is, kan dit alsnog betekenen dat het project niet verder kan.

Financiën

De projecten Ruimte voor de Maas bij Oeffelt, Lob van Gennep en het Programmabureau Deltaprogramma Maas maken deel uit van programma 1 Perspectief voor het Landelijk gebied, product 1.3.2. Waterveiligheid Maas van de programmabegroting 2026.

Voor een gedetailleerde uitwerking van de mogelijke oplossing voor het project Lob van Gennep zie de bijlage: Voorstel oplossing voorfinancieringsopgave Lob van Gennep.

Voor een uitwerking van de mogelijke oplossing voor het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt zie de bijlage: Voorstel oplossing financieringsopgave Oeffelt.

Communicatie

Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Op 10 november 2025 en 20 januari 2026 heeft het project middels haar website gecommuniceerd dat het project vertraging heeft opgelopen en wat de reden daar van is.

De oplossing waarmee de partners gezamenlijk de aanvullende kosten van het project dragen, moet bij diverse partijen voorgelegd worden aan de besturen.

Naar verwachting kan in het najaar van 2026 meer duidelijkheid worden gegeven over de verdere voortgang van het project.

Lob van Gennep

Op 31 maart 2026 bent u middels een mededeling portefeuillehouder (GS DOC-00907011) geïnformeerd over de financiële uitdaging aangaande het project Lob van Gennep en over een voortgangsbericht vanuit het project naar de omgeving.

De oplossing waarmee de partners gezamenlijk de aanvullende kosten van het project dragen, moet bij diverse partijen voorgelegd worden aan de besturen. Ook daarna zal nog sprake zijn van voorwaarden waar nog invulling aan gegeven moet worden.

Naar verwachting kan in het najaar van 2026 meer duidelijkheid worden gegeven over de verdere voortgang van het project.

Vervolg

Afhankelijk van het wel/niet tot stand komen van de benodigde aanvullende bijdragen vanuit de partners om de financiële uitdagingen te kunnen oplossen zullen de projecten 'Ruimte voor de Maas bij Oeffelt' en 'Lob van Gennep' ofwel over kunnen gaan tot realisatie, ofwel getemporiseerd moeten worden.

Streven is om u in het najaar van 2026 te informeren middels een mededeling portefeuillehouder over de uitkomst van beide projecten en het vervolg.

Bijlage(n)

1. Over de projecten Ruimte voor de Maas bij Oeffelt en Lob van Gennep
2. Voorstel oplossing voorfinancieringsopgave Lob van Gennep
3. Voorstel oplossing financieringsopgave Oeffelt
4. Begrotingswijziging 12 2026

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G- 26-013

Onderwerp: Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg 9 juni 2026
besluiten:

- de bijdrage aan het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt te verhogen met maximaal € 1.475.000, onder voorwaarde dat alle projectpartners de aanvullende bijdrage leveren;
- instemmen met een verhoging van de bijdrage van € 3.900.000 aan het project Lob van Gennep, onder voorwaarde dat alle projectpartners de aanvullende bijdrage leveren;
- de 12^e begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 19 juni 2026

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter

Over de projecten

Project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Ter hoogte van Oeffelt krijgt de Maas meer ruimte bij hoogwater. Door de fundamenteën van de N264 en een oude spoorlijn is er een flessenhals ontstaan. De flessenhals zorgt voor hoge waterstanden in de Maas. Door een opening te maken in de fundamenteën van de provinciale weg (N264) en in de oude spoorlijn het “Duits Lijntje” en van de N264 een brug van 250 meter lang te maken, verdwijnt deze flessenhals die het water opstuwt bij hoogwater. Tevens worden de uiterwaarden van de Maas verlaagd. De Maas krijgt hierdoor voldoende ruimte bij extreem hoogwater. Ook de Viltsche Graaf krijgt meer ruimte.

Door klimaatverandering moet Nederland weerbaarder gemaakt worden tegen extreme weersomstandigheden. Met de aanpak van deze flessenhals worden de overstromingsrisico's beperkt. Zo draagt het project bij aan meer waterveiligheid in de toekomst. Dit project verlaagt de waterstand van de Maas bij extreem hoogwater met ongeveer 20 centimeter. Dat is merkbaar tot aan Venlo.

Met dit project kan iedereen veilig en fijn blijven wonen, werken en recreëren langs de Maas. Er wordt in het project gestreefd naar een balans in water, natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie.

Het gebied rondom de Maas bij Oeffelt is een uniek Maasheggenlandschap met Unesco-biosfeerstatus. Daar wordt in het project rekening mee gehouden. Weggehaalde Maasheggen worden gecompenseerd door Maasheggen terug te planten binnen en buiten het projectgebied. De nieuwe Maasheggen worden in het historische kavelpatroon geplant.

Tevens wordt er rekening gehouden met de omgeving. Zo wordt er gezorgd voor een natuurlijk ingerichte en veilige leefomgeving voor mens en dier. Het foerageergebied van de dassen wordt in stand gehouden. Voor amfibieën legt het project poelen aan. Ook komen er geulen waar het water instroomt bij hoge waterstanden. Verschillende soorten vissen krijgen daarmee een goede leefomgeving.

Ruimte voor de Maas bij Oeffelt is een MIRT-project. Het MIRT staat voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Het gaat hierbij om het ruimtelijk fysieke domein. Zo werken het rijk, provincies, gemeenten, vervoerregio's en waterschappen aan het creëren, onderhouden, handhaven en beheren van de fysieke leefomgeving voor burgers en bedrijven. Onderwerpen als wonen, milieu, klimaat, water, landbouw, natuur, verkeer en vervoer staan hierbij centraal.

Momenteel bevindt het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt zich in de planuitwerkingsfase.

Bij het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt zijn verschillende overheden betrokken. Provincie Noord-Brabant, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Provincie Limburg, Waterschappen Aa en Maas en Limburg, Staatsbosbeheer en gemeente Land van Cuijk werken in dit project samen.

Provincie Noord-Brabant is de uitvoerder van het project. Daarnaast vormen vertegenwoordigers van de partners een stuurgroep. In de stuurgroep worden besluiten over het project genomen en worden de partners op de hoogte gehouden. De gemaakte afspraken over financiering, verantwoordelijkheden en de samenwerking zijn te vinden in de bestuursovereenkomst van 2021.

Het Project is een rivierverruimingsproject uit de eerste tranche van het Regionaal voorstel van de Maas (2016) en heeft, conform hetgeen gesteld in de project-milieueffectrapportage, als doel het bereiken van 19,7 centimeter waterstandsdeling tijdens hoogwater op de Maas bij Oeffelt middels het verruimen van de flessenhals in de Maas bij Oeffelt. Hierdoor zal de Maas tijdens hoogwater beter doorstromen. Met het bereiken van de waterstandsdeling wordt de waterveiligheidsopgave voor de dijken tot en met Venlo verkleind.

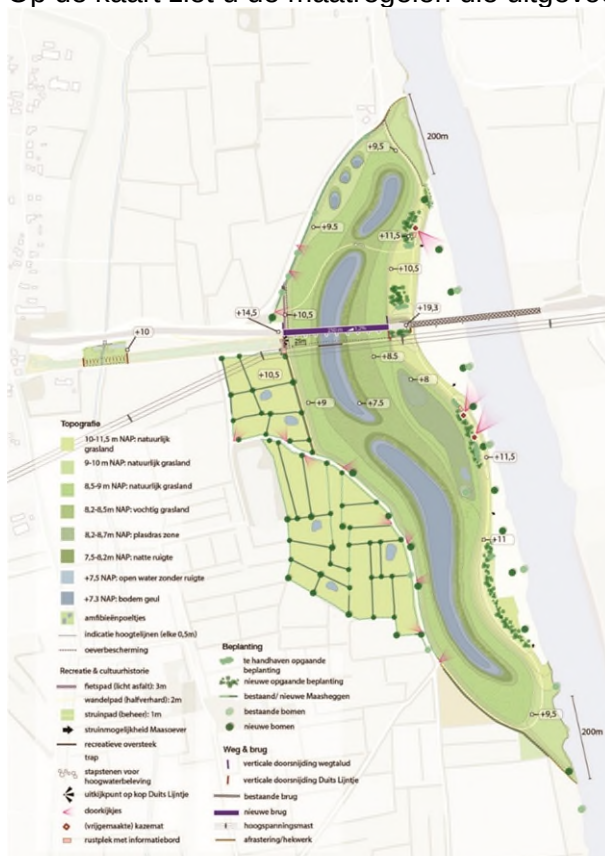
De nevendoelen van het Project bestaan uit:

- het leveren van een bijdrage aan het Natuurnetwerk Brabant via natuurontwikkeling (zonder daarmee het Natuurnetwerk Brabant uit te breiden);
- het creëren van extra recreatieve en toeristisch aantrekkelijke verbindingen
- het behouden, herstellen, ontwikkelen en versterken van de cultuurhistorische waarden (zoals het Maasheggenlandschap).

Er is een definitieve Voorkeursvariant vastgesteld tijdens de Stuurgroep van 6 juni 2024. Een weergave van deze variant is te vinden onder de paragraaf "Projectenkaart".

Projectenkaart

Op de kaart ziet u de maatregelen die uitgevoerd gaan worden:

Financiën

Partijen zijn tot het volgende overeengekomen in de Bestuursovereenkomst Ruimte voor de Maas bij Oeffelt 2021:

Partij	Totale bijdrage BOK 2021 (in mln.)
Rijk	20,8
HWBP	4,374
Provincie Noord-Brabant	5
Provincie Noord-Brabant GOB	0,5
Provincie Limburg	4
Gemeente Land van Cuijk	0,5
Waterschap Aa en Maas	0,31
Waterschap Limburg	0,176
Totaal	35,66

Opgemerkt dient te worden dat in de stuurgroep overleggen in 2022 en 2024 om aanvullende bijdragen vanuit diverse partners gevraagd is geworden. Zie onderstaande tabel:

BIJDRAGEN	BOK (2021)		SG (2022)		SG (2024)		
	totale bijdrage	procentuele bijdrage	aanvullende bijdrage	totale bijdrage	beheeren onderhoud	restand: - indexatie - planuitw.	totale bijdrage
Rijk	20,8	70%	3,4	24,2	7,25	1,46	32,91
HWBP	4,374			4,374			4,374
Provincie Noord-Brabant	5	17%	1,7	6,7		0,36	7,06
Provincie Noord-Brabant GOB	0,5			0,5			0,5
Provincie Limburg	4	13%	0,45	4,45		0,27	4,72
Gemeente Land van Cuijk	0,5		0,2	0,7			0,7
Waterschap Aa en Maas	0,31			0,31			0,31
Waterschap Limburg	0,176			0,176			0,176
TOTALEN	35,66		5,75	41,41	7,25	2,09	50,75

Project Lob van Gennep

Op 21 november 2018 hebben Rijk en regionale overheden in het Bestuurlijk Overleg MIRT besloten een verkenning te starten voor het project Lob van Gennep. En in aansluiting daarop

heeft de Minister op 23 april 2019 een startbeslissing voor de verkenning Lob van Gennep genomen.

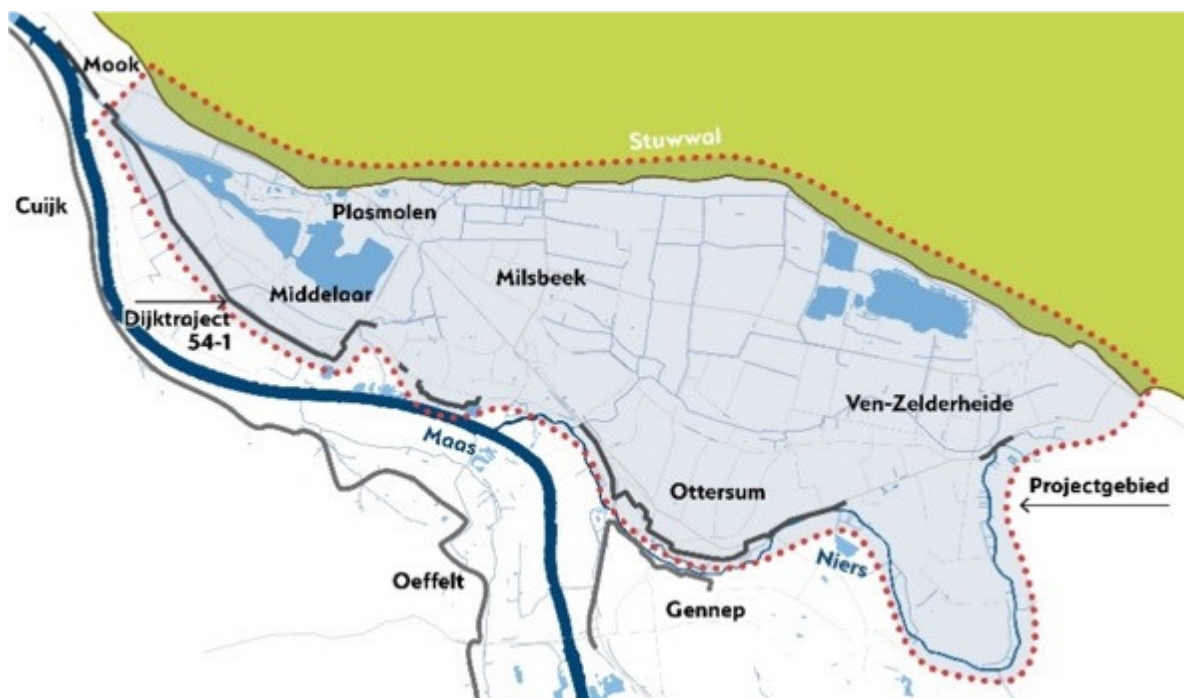
De verkenning is door Rijk en regionale overheden gezamenlijk uitgevoerd onder aansturing van een Stuurgroep waarin Rijk, provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland, Waterschappen Limburg en Aa en Maas en gemeenten Gennep en Mook en Middelaar deelnemen. De voorkeursbeslissing voor de Lob van Gennep werd op 28 maart 2022 genomen door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Gekozen is voor de variant 'Reguliere Dijken' (versterken en verhogen), gericht op betere hoogwaterbescherming en ruimtelijke kwaliteit voor o.a. Ven-Zelderheide, Ottersum, Milsbeek, Plasmolen en Middelaar.

De doelstellingen van het project Lob van Gennep zijn: het verbeteren van de waterbergende functie van het gebied, het verbeteren van de hoogwaterbescherming in de Lob van Gennep en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in de Lob van Gennep.

Het ongeveer 16 kilometer lange dijktraject dat het gebied tussen Mook en Gennep tegen hoogwater beschermt, voldoet niet aan de wettelijke waterveiligheidsnorm. Het project versterkt en verhoogt de dijken volgens de norm. Ook worden er geheel nieuwe dijken aangelegd. Naast het verbeteren van de hoogwaterveiligheid, benutten de projectpartners de kans om het gebied aantrekkelijker te maken middels het aanleggen van voet- en fietspaden, het versterken van de verbinding tussen dorp en natuur en het zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Het project bevindt zich momenteel in de planuitwerkingsfase. In deze fase worden de maatregelen uit de voorkeursbeslissing verder uitgewerkt tot in detail. De planuitwerkingsfase eindigt met een projectbesluit. In dit document zijn alle plannen en ontwerpen opgenomen die het project in de volgende fase gaat realiseren.

Het projectgebied is gelegen in de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar. Zie onderstaand kaartje.

Financiën

Conform de Bestuursovereenkomst Lob van Gennep 2022 dragen de partners in het project als volgt bij:

Partij	Bijdrage [mln.]
Landelijke HWBP – 90% dijkversterking (waterschappen en Rijk)	141,0
Waterschap Limburg – 10% dijkversterking	15,8
Waterschap Limburg – beekherstel	1,2
Landelijke HWBP – vermeden kosten dijkversterking	0,9
Waterschap Aa en Maas – vermeden kosten dijkversterking	0,1
Het Rijk	14,0
Het Rijk, Kaderrichtlijn Water-maatregel Milsbeekse uiterwaard	4,3
Provincie Noord-Brabant	0,4
Provincie Gelderland	0,1
Provincie Limburg	1,3
Gemeente Gennep	0,9
Gemeente Mook en Middelaar	0,3
Totaal	180,3

Over het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is een alliantie van alle 21 waterschappen en Rijkswaterstaat. Het HWBP staat voor een enorme opgave: de grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken. De alliantie betaalt samen de projecten: zowel Rijkswaterstaat als de gezamenlijke waterschappen storten jaarlijks 380 miljoen euro op de dijkrekening. Zo komt een dijkversterking niet op rekening van het betreffende waterschap alleen: het Rijk betaalt 50%, gezamenlijke waterschappen 40% en het individuele waterschap 10%. Het is de taak van het Waterschap Limburg om ervoor te zorgen dat de 185 kilometer Limburgse dijken in 2050 voldoen aan de nieuwe normen voor waterveiligheid (2017). De dijkversterking Lob van Gennep maakt hier onderdeel van uit.

Voorstel

aan	Stuurgroep Lob van Gennep
afschrift aan	Ambtelijke Begeleidingsgroep Lob van Gennep
van	Projectorganisatie Lob van Gennep
datum	10 maart 2026
onderwerp	Voorstel oplossing voorfinancieringsopgave Lob van Gennep
zaaknr.	2024-Z5162
documentnr.	Voorstel oplossing voorfinancieringsopgave Lob van Gennep
bijlagen	2

Voorstel aan de Stuurgroep Lob van Gennep:

1. De oplossing voor de voorfinancieringsopgave ten behoeve van het voortzetten van het HWBP-project Lob van Gennep, zoals beschreven in voorliggend document, ter besluitvorming voor te leggen aan de bevoegde bestuursorganen van alle betrokken stuurgroeppartijen;
2. Vaststellen van de uitgangspunten die gehanteerd zijn voor de technische uitwerking van de oplossing voor de voorfinancieringsopgave, zoals opgenomen in voorliggend document, onder voorbehoud van instemmen van de bevoegde bestuursorganen bij de onder punt 1 gevraagde besluitvorming.

Inleiding

Project Lob van Gennep is in 2018/2019 door de acht samenwerkende overheden gestart, ten behoeve van het realiseren van waterstandsverlaging stroomafwaarts, hoogwaterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Het project startte in de wetenschap dat in het vervolg een voorfinancieringsopgave kon gaan spelen. Dit is inderdaad het geval gebleken en conform de afspraken bij de start zijn de samenwerkende partijen aan de slag gegaan om tot een oplossing te komen. Dit met het beoogde resultaat om het project voort te kunnen zetten en hiermee de doelstellingen van het project te verwezenlijken. In nauw overleg tussen de partijen is tot de oplossing voor de voorfinancieringsopgave gekomen die in voorliggend voorstel beschreven is. Over deze oplossing is bij alle partijen bestuurlijke besluitvorming nodig. De vraag aan de leden van de stuurgroep Lob van Gennep is in te stemmen met de uitgangspunten en om de beschreven oplossing ter besluitvorming voor te leggen aan het bevoegde orgaan van de eigen organisatie.

Voorgestelde oplossing voorfinancieringsopgave

Om de mismatch tussen het benodigde uitgavenpatroon van het project en de beschikbaarheid van middelen op de landelijke HWBP-programmering op te lossen, is in samenwerking tussen de acht partijen gekomen tot de volgende voorgestelde oplossing:

- Door provincies Noord-Brabant en Gelderland wordt een lening verstrekt aan Waterschap Limburg, voor een gereduceerd rentetarief van 2%. De gedeelde rente-inkomsten t.o.v. het huidige marktconforme rentetarief vormen de financiële inbreng van provincies Noord-Brabant en Gelderland. Deze bedragen conform de actuele indicatie en het gehanteerde percentage van 0,86% circa € 3,9 miljoen voor elk van beide partijen. De hoofdlijnen van de

nadere afspraken met betrekking tot de lening zijn in het vervolg van dit voorstel opgenomen.

- De rentelasten van de lening worden gedekt door:
 - Waterschap Limburg: bijdrage van € 12,4 miljoen;
 - Provincie Limburg: bijdrage van € 3,9 miljoen;
 - Waterschap Aa en Maas: bijdrage van € 1,2 miljoen;
 - Gemeente Gennep: bijdrage van € 0,30 miljoen;
 - Gemeente Mook en Middelaar: € 0,030 miljoen;
 - Waterschap Limburg houdt in aanvulling op bovenstaande bijdrage rekening met een risicobandbreedte begrensd tot € 4 miljoen om verhoging van de rentelasten bij tegenvallende scenario's in de toekomst op te kunnen vangen.
- Het Rijk helpt om dit project te agenderen in het kader van het programmeerproces, om het project op te nemen als regulier project in plaats van als voorfinancieringsproject en om middelen in de HWBP-programmering naar voren te halen indien mogelijk.
- Financiële bijdragen van alle partijen ter bekostiging van de integrale scope (HWBP-opgave, natuurontwikkeling, rivierkundige maatregelen en ruimtelijke kwaliteit), zoals opgenomen in de Bestuursovereenkomst Lob van Gennep (2022), worden:
 - Door lenW en Gemeente Mook & Middelaar aan het begin van de realisatie ter beschikking gesteld. Door Provincie Limburg is de bijdrage reeds overgemaakt en door Gemeente Gennep is deze al ingebracht middels grondaankopen. Voor nadere toelichting: zie Tabel 1 in Bijlage 1.
 - Door WL gekoppeld aan het moment van de daadwerkelijke uitgaven als 10%-deel hiervan beschikbaar gesteld. Dit betreft het 10%-projectgebonden eigen aandeel conform subsidieregeling HWBP.
- Financiële bijdragen t.b.v. de dekking van rentelasten worden:
 - Door Provincie Limburg, Waterschap Aa en Maas, Gemeente Gennep en Gemeente Mook & Middelaar aan het begin van de realisatie ter beschikking gesteld.
 - Door WL ter beschikking gesteld op het moment van de daadwerkelijke rentelasten.

De uitgangspunten die gehanteerd zijn voor de technische uitwerking van deze oplossing en voor de inschatting van de totale rentelasten en gederfde rente-inkomsten, zijn opgenomen in bijlage 1.

Nadere afspraken lening

De overeen te komen leningsconstructie wordt nader uitgewerkt en vastgelegd in twee leningsovereenkomsten. Voor deze nadere uitwerking gelden de volgende afspraken als kaderstellend:

- De lening wordt verstrekt in tranches, die jaarlijks op basis van de actuele kasstroom worden vastgesteld.
- Waterschap Limburg staat garant voor de terugbetaling van de lening conform afspraken.
- Voor de maximale omvang van de lening wordt een maximumbedrag van € 240 miljoen afgesproken (€ 120 miljoen door Provincie Noord-Brabant, € 120 miljoen door Provincie Gelderland).
- De looptijd van de lening start op 1 januari 2027 en eindigt uiterlijk op 31 december 2037.
- Op één moment per jaar wordt de lening dan wel aflossing voor het komende jaar vastgesteld. Leningen en aflossingen kunnen per kwartaal plaatsvinden.
- Provincie Noord-Brabant, Provincie Gelderland en Waterschap Limburg monitoren gedurende de looptijd van de lening gezamenlijk de ontwikkeling van de kasstroom en de hieruit volgende rentelasten en gederfde rente-inkomsten.

Werkwijze bij mee- of tegenvallende wijzigingen in de kasstroom

Voor de inschatting van de rentelasten en gedeelde rente-inkomsten speelt een aantal onzekerheden, waarvan de belangrijkste zijn:

- De programmering van het landelijk HWBP, waarin opgenomen wordt in welk jaar welk bedrag beschikbaar komt voor project Lob van Gennep. Hiervoor is op dit moment een aanname gedaan (opgenomen in bijlage 1).
- Potentiële wijzigingen in de kostenraming en uitvoeringsplanning, en daarmee in de kasreeks voor het project. Deze onzekerheid is inherent aan de fase waarin het project zich nu bevindt.

Opgemerkt wordt dat onderscheid te maken is tussen stijgende rentelasten (en gedeelde rente-inkomsten) én stijgende kosten voor de realisatie van de HWBP-scope. Voorliggend voorstel betreft de rentelasten en gedeelde rente-inkomsten. Voor kostenstijging van de scope is Waterschap Limburg vanaf subsidieverlening door het HWBP risicodragend. Verwezen wordt naar bijlage 2 voor een toelichting op de HWBP-subsidieregeling en -programmering.

Voor beide onzekerheden die hierboven genoemd zijn, geldt dat deze een verlagend of verhogend effect kunnen hebben op de rentelasten en gedeelde rente-inkomsten. Ten aanzien van het omgaan met deze onzekerheden, worden de volgende afspraken gemaakt:

- De in dit voorstel genoemde bijdragen van Provincie Limburg, Waterschap Aa en Maas, Gemeente Gennep en Gemeente Mook en Middelaar zijn maximumbedragen. Worden de rentelasten hoger dan nu aangenomen, dan worden deze aanvullende lasten gedekt door Waterschap Limburg. Waterschap Limburg houdt hiervoor rekening met een risicobandbreedte begrensd tot € 4 miljoen om verhoging van de rentelasten op te kunnen vangen. Dit maximum is gebaseerd op de betaalbaarheid door Waterschap Limburg en op de actuele inschatting van de bovengrens van het mogelijke effect van de onzekerheden. Hiermee is overschrijding van dit bedrag onwaarschijnlijk.
- De afspraken m.b.t. de leningen bieden ruimte om in bepaalde mate wijzigingen in de kasreeks op te kunnen vangen, waarbij de volgende begrenzingen zijn afgesproken:
 - Wordt de benodigde lening hoger dan het afgesproken maximum van tweemaal € 120 miljoen, dan zal Waterschap Limburg hier elders financiering voor aantrekken en bekostigen, binnen de ruimte die de begrensde risicobandbreedte hiervoor biedt.
 - Stijgen de gedeelde rente-inkomsten voor Provincie Noord-Brabant en Provincie Gelderland boven de € 3,9 miljoen, dan worden de gedeelde rente-inkomsten boven dit bedrag vergoed door Waterschap Limburg.
- In november 2026 zal het programmavoorstel HWBP 2028-2039 door het programmabestuur van het landelijk HWBP worden vastgesteld (zie Bijlage 2 voor nadere toelichting). Opname conform de huidige aannames vraagt een alliantiebesluit om project Lob van Gennep op te nemen als regulier project (in plaats van als voorfinancieringsproject). Hierbij zijn twee scenario's mogelijk:
 - Positief: indien de opname van middelen voor project Lob van Gennep in het HWBP-programma gunstiger blijkt dan nu is aangenomen, zullen de bijdragen aan de rentelasten van de verschillende partijen daarop worden herijkt:
 - Voor Provincie Limburg gekoppeld aan de gedeelde rente-inkomsten van Provincie Noord-Brabant en Provincie Gelderland
 - De bijdrage van Gemeente Mook en Middelaar blijft € 30.000

- Voor Gemeente Gennep, Waterschap Aa en Maas en Waterschap Limburg worden de bijdragen op basis van de resterende rentelasten, naar rato van de bijdragen aan de rentelasten in dit voorstel, naar beneden bijgesteld.
- Negatief: blijkt de opname van Lob van Gennep in het programmavoorstel ongunstiger, dan wordt de bijdrage van Waterschap Limburg aan de dekking van de rentelasten hoger. Op dit moment is het risico nog niet uit te sluiten dat dit kan leiden tot een verhoging die groter is dan de betaalbare risicobandbreedte voor Waterschap Limburg. Om dit risico te beheersen, zal in de besluitvorming over de dekking van de rentelasten door Waterschap Limburg een voorbehoud worden gemaakt t.a.v. de opname van project Lob van Gennep in het definitief programmavoorstel HWBP 2028-2039.
- Mits de herijking van de bijdragen van partijen aan de rentelasten op basis van het programmavoorstel HWBP 2028-2039 in november 2026, zorgt voor een substantiële verlaging van de bijdragen zal geen verdere verrekening van mee- of tegenvallende rentelasten plaatsvinden. Mee- of tegenvallende rentelasten die kunnen ontstaan in het vervolg van het project zijn in dat geval voor rekening van Waterschap Limburg. Indien de herijking niet leidt tot een substantiële verlaging van de bijdragen, zal op het eind van het project, verrekening plaatsvinden op basis van de daadwerkelijk gemaakte rentekosten en eventueel aanvullend verkregen dekking vanuit derden.
- Voor partijen is het van belang de afspraken te baseren op een stabiele kostenraming van het project. Het projectteam zorgt voor een baseline van de kostenraming waarvoor een reviewproces doorlopen is. Deze dient als basis voor de herijking in november 2026.

Risico en kans

Opname van project Lob van Gennep als regulier project op de HWBP-programmering vraagt een besluit van het Programmabestuur HWBP en de inhoud van het programma 2028-2039 is afhankelijk van de beschikbare ruimte, wijzigingen m.b.t. andere projecten op het programma en de uitkomst van de consultatie binnen de alliantie HWBP. Hierdoor is niet uit te sluiten dat de uiteindelijke opname van project Lob van Gennep op de HWBP-programmering ongunstiger is dan nu is aangenomen. Indien de uiteindelijke programmering met zich meeneemt dat er geen zekerheid is dat de voorfinanciering binnen de dekking voor de rentelasten en bandbreedte daarbij haalbaar is, kan dit alsnog betekenen dat het project niet verder kan.

De kans bestaat ook dat de programmering juist een gunstigere kasreeks oplevert voor het project dan nu is aangenomen. Gelet op het gegeven dat in de HWBP-programmering het jaarlijks beschikbare budget al volledig toegekend is, is het naar voren halen van middelen echter alleen mogelijk wanneer andere projecten naar achteren schuiven. Herschikken binnen de programmering heeft zo effect op andere waterschappen en geprogrammeerde projecten. Het vergt dus een alliantiebesluit van de 22 partijen.

Vervolg

Na instemming van de stuurgroep Lob van Gennep op voorliggend voorstel, zal de voorgestelde oplossing ter besluitvorming voorgelegd worden aan de hiertoe bevoegde bestuursorganen danwel gemandateerden:

- Gedeputeerde Financiën van Noord-Brabant;
- Gedeputeerde Staten van Gelderland [PM: of besluit door gedeputeerde of ambtelijk];
- Gedeputeerde Staten van Limburg;

- Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg;
- Algemeen Bestuur van Waterschap Aa en Maas;
- Gemeenteraad van Gemeente Gennep;
- College van B&W van Gemeente Mook en Middelaar.

Om de voorgestelde oplossing te kunnen realiseren is van alle partijen een positief besluit hierop noodzakelijk. Dit zal als voorwaarde in de voorstellen voor alle partijen worden opgenomen.

Doorkijk project

De benodigde besluitvorming voor de oplossing voor het voorfinancieringsvraagstuk door alle partijen kent een doorlooptijd tot de eerste helft van juni. Naast een positief besluit door alle partijen is voldoende zekerheid ten aanzien van de opname van het project op de HWBP-programmering nodig. In juli wordt de concept-programmering 2028-2039 verwacht en zal bekeken worden welke stappen in het project op basis hiervan al verder genomen kunnen worden.

Vanuit het project zijn werkzaamheden die nodig zijn om vergunningaanvragen te actualiseren in gang gezet, om te zijner tijd gesteld te staan het project weer op tempo voort te kunnen zetten. Ook worden conditionerende werkzaamheden, zoals verlegging van kabels en leidingen en archeologisch onderzoek, voorbereid.

Bijlage 1: Uitgangspunten actueel inzicht rentelasten

Om te komen tot de afspraken voor de principe-oplossing voor het voorfinancieringsvraagstuk, is inzicht nodig in de verwachte rentelasten en gedeelde rente-inkomsten bij deze oplossing. In afstemming tussen de verschillende partijen door middel van een ingesteld treasury-overleg is gekomen tot uitgangspunten, de benodigde aannames en tot indicatieve berekeningen van deze lasten. De uitgangspunten en aannames zijn opgenomen in deze bijlage.

Uitgavenpatroon realisatiefase project

Het uitgavenpatroon als input voor de kasreeks van het project is gebaseerd op de actuele inzichten ten aanzien van de uitvoeringsplanning en kostenraming:

- Aangenomen is dat gunning van de dijkversterking begin 2028 plaatsvindt en betalingen aan de opdrachtnemer in de periode van Q2 2028 tot en met Q1 2034 plaatsvinden. Deze periode houdt rekening met de voorbereidingsfase van de aannemer, de doorlooptijd van de uitvoering, de periode van oplevering en overdracht en met mogelijke verschuiving in de planning als gevolg van optreden van risico's.
- Vooruitlopend op de realisatie van de dijkversterking, worden de volgende voorbereidende uitvoeringswerkzaamheden uitgevoerd:
 - Verlegging rioolpersleiding en dijk kruisingen van kabels en leidingen (2026-2028);
 - Grondverwerving (2026-2030);
 - Verbetering keersluis Mook (2027-2028);
 - Verplaatsing sportterrein Ottersum (2027-2029);
 - Onderzoeken, waaronder archeologie (2026-2027).
- Voor de totale kosten van de uitvoeringsfase is uitgegaan van een bedrag van € 241 miljoen (prijsspeil januari 2026) waarvan € 226,5 M€ HWBP-scope betreft en € 14,5 miljoen scope derden (ruimtelijke kwaliteit, rivierverruiming, natuurontwikkeling).

Opgemerkt wordt dat zowel de kostenraming als de uitvoeringsplanning gedurende het vervolg van het project nog kunnen wijzigen als gevolg van voortschrijdend inzicht en nadere uitwerking in aanloop naar de subsidieaanvraag bij het HWBP (voorzien eind 2027). Ook is het waarschijnlijk dat het aanbestedingsresultaat afwijkt van de kostenraming en dat de planning van de aannemer anders zal zijn dan de huidige aannames. Afwijkingen kunnen een positief of negatief effect hebben op de rentelasten. De gemaakte afspraken bieden flexibiliteit om in bepaalde mate met afwijkingen om te kunnen gaan en Waterschap Limburg, als aanbestedende dienst, draagt het risico van negatieve effecten op de rentelast, tot de maximum risicoreservering daarvoor.

Inkomstenpatroon realisatiefase project

Conform de subsidieregeling HWBP wordt 90% van de HWBP-scope gesubsidieerd vanuit het landelijk HWBP en wordt 10% als projectgebonden eigen aandeel door Waterschap Limburg bekostigd. Voor deze inkomsten is het volgende aangenomen:

- Het 10%-aandeel van WL komt beschikbaar als 10% van de uitgaven, gelijk aan het moment van de daadwerkelijke uitgaven.
- Voor het 90%-deel vanuit het HWBP is aangenomen dat dit beschikbaar komt:
 - Vanaf 2032;

- o Conform de subsidieregeling in gelijke tranches verdeeld over het aantal jaren dat de uitvoeringsfase duurt (6 jaar). Dit betekent een bedrag van € 34 miljoen (prijsspeil 2026) in de jaren 2032 t/m 2037.

Voor de inkomsten voor de realisatiefase t.b.v. de niet-HWBP-scope is uitgegaan van bijdragen aan het begin van de realisatiefase:

- Bijdrage van het Rijk (IenW) in 2027 en 2028
- Bijdrage van Gemeente Mook en Middelaar in 2027
- De bijdrage van Provincie Limburg is reeds overgemaakt
- De bijdrage van Gemeente Gennep is reeds als voorschot gedaan in de vorm van de benodigde grondaankopen voor het nieuwe sportterrein.

Tabel 1 Overzicht bijdragen partijen aan integrale scope Lob van Gennep, incl. betalingen, openstaande bedragen en budget realisatiefase

Partij	Bijdrage aan project cf. startbeslissing (2018/2019) [M€]	Bijdrage aan project cf. Bestuurs-overeenkomst 2022 (prijsspeil 2021) [M€]	Over gemaakt voor verkenning [M€]	Over gemaakt / te maken voor plan-uitwerking [M€]	Budget realisatiefase (prijsspeil 2021) [M€]	Budget realisatiefase (prijsspeil 2026) [M€]
HWBP	112	141,9	11,5	21,1	*1)	203,8 *1)
Waterschap Limburg	14	17,0	1,5	2,5	*1)	22,6 *1)
Waterschap Aa en Maas	1	0,1	0,1	-	-	-
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat	26	14,0	2,7-0,85= 1,8 *4)	1,8	10,3	12,5
Rijkswaterstaat (KRW)	-	4,3	-	0,7	scope vervalt	-
Provincie Noord-Brabant	4	0,4	0,4	-	-	-
Provincie Gelderland	0,5	0,1	0,1	-	-	-
Provincie Limburg	1,3	1,3	0,1	0,2	0,98	0,98 *2)
Gemeente Gennep	0,9	0,9	0,09	0,1	0,68	0,82 *3)
Gemeente Mook en Middelaar	0,3	0,3	0,03	0,04	0,23	0,27

*1) de financiële bijdrage van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma voor de dijkversterking wordt vastgesteld overeenkomstig de geldende HWBP-subsidieregels. Dit zelfde geldt voor de bijdrage van WL aan de HWBP-opgave. Conform subsidieregeling wordt 90% van de kosten van de dijkversterkingsmaatregelen gedekt vanuit subsidie vanuit het landelijk HWBP en draagt de waterkeringbeheerder de overige 10% (projectgebonden eigen aandeel).

*2) in de bestuursovereenkomst is afgesproken dat over de openstaande budgetten indexering op basis van IBOI wordt toegepast. De volledige bijdrage van Provincie Limburg aan het projectbudget is bij afsluiten van de BOK 2022 overgemaakt aan WL. Dit is daarmee geen openstaand budget meer en wordt daarom niet geïndexeerd.

*3) Gemeente Gennep heeft gedurende de planuitwerkingsfase uitgaven gedaan t.b.v. benodigde grondverwerving die te verrekenen zijn met het realisatiebudget van het project en nagenoeg gelijk zijn aan het resterend budget. In de kasreeks voor de rentelastberekening zijn deze inkomsten en uitgaven opgenomen als gedaan en ontvangen in de periode vóór 1/1/2026

*4) De verkenningfase is met een positief resultaat afgesloten. Vanuit de subsidieregels van het Rijk is het resterend deel van de bijdrage vanuit lenW terug overgemaakt naar lenW.

Voor de bijdragen aan de rentelasten is het uitgangspunt dat:

- De bijdragen van Provincie Limburg, Waterschap Aa en Maas, Gemeente Gennep en Gemeente Mook en Middelaar begin 2027 overgemaakt wordt en hiermee zorgt voor extra liquiditeit gedurende de looptijd van de realisatiefase. Dit bouwt af richting het einde van de realisatiefase, wanneer de rentelasten daadwerkelijk betaald worden vanuit deze ontvangen bijdragen.
- Waterschap Limburg dekt gedurende de fase de rentelasten.

Startsaldo

De verkenningfase van het project kent een positief resultaat waarover in de Bestuursovereenkomst Lob van Gennep (2022) afgesproken is dat dit behouden blijft als risicoreservering voor het project. Bij de start van de realisatiefase is het resultaat in de kasreeks opgenomen als positief beginsaldo (€ 4,3 miljoen). Het resultaat van de verkenningfase is op deze manier in de berekeningen meegenomen in de liquiditeit en zorgt ervoor dat het bedrag dat gedurende de realisatiefase geleend moet worden € 4,3 miljoen lager is.

Het beginsaldo van € 4,3 miljoen is het resultaat van de verkenningfase verminderd met het gedeelte dat terug overgemaakt is aan lenW.

De planuitwerkingsfase is nog niet afgerond, waarmee het financieel resultaat nog niet bekend is. Dit is daarom buiten beschouwing gelaten in de kasreeks.

Indexering

De huidige kostenraming van het project kent prijspeil 2026. Omdat de kosten als gevolg van reguliere indexering zullen toenemen, zijn de uitgaven voor de toekomst geïndexeerd. Zo wordt voorkomen dat uitgegaan wordt van een te laag bedrag voor de lening en daarmee voor een te lage inschatting van de rentelasten. Voor de indexering van de uitgaven is een percentage van 3,5% aangehouden. In deze aanname is meegenomen dat de prijsstijgingen in de GWW-sector de afgelopen jaren hoger zijn geweest dan bijvoorbeeld het IBOI-percentage¹.

Ook de toekomstige inkomsten worden geïndexeerd. Hiervoor is gerekend met:

- Indexering conform IBOI voor de inkomsten (bijdragen t.b.v. de scope) vanuit lenW en gemeentes.

¹ [Eerste Kamer der Staten-Generaal, Grond-, weg- en waterbouw \(GWW\); inputprijsindex 2020=100 | CBS](#) laat de stijging van de GWW index en de IBOI de afgelopen jaren zien. De gemiddelde indexering van beide indices samen is 3,5% (afgerond) geweest in de periode 2023-2026.

- Indexering gelijk aan de indexering van de uitgaven voor de bijdrage van WL. Dit betreft het 10% projectgebonden eigen aandeel conform subsidieregeling HWBP. Dit is in de berekeningen gekoppeld aan de daadwerkelijke uitgaven.
- De werkwijze van het HWBP voor indexering:
 - De bijdrage van het HWBP (90%-deel) wordt tot aan het moment van de subsidieaanvraag (eind 2027/begin 2028) geïndexeerd. Hiervoor is in de berekeningen indexering van prijspeil januari 2026 naar prijspeil januari 2028 meegenomen.
 - Vanaf de subsidieaanvraag tot aan de subsidievaststelling van het project (medio 2034) vindt geen uitkering van middelen als gevolg van indexering plaats.
 - Na subsidievaststelling wordt het indexeringsbedrag vastgesteld, op basis van het totale subsidiebedrag, uitgaande van lineair verdeelde uitgaven over de looptijd van het project. Dit komt met een IBOI-percentage van 2,5% uit op ca. € 17,6 miljoen. Dit bedrag is aangenomen t.b.v. de rentelastenberekening.
 - Voor de uitkering van het bedrag t.b.v. de indexering is ervan uitgegaan dat dit vanaf 2035 plaatsvindt, na de subsidievaststelling die nu voorzien is medio 2034. Voor de HWBP-subsidie geldt een maximum uitkering van voorschotten van € 40 miljoen per jaar per project. Dit maximum is in de berekeningen ook aangehouden voor het totaal van de uitkering van de reguliere subsidie met daarbij de indexeringsbijdrage. Omdat het maximum van € 40 miljoen per jaar wordt bereikt, is uitkering van het indexeringsbedrag verspreid over 2035-2038 aangehouden.

Overige uitgangspunten t.a.v. indexering:

- Voor het IBOI-percentage is voor de looptijd van project en leningen een percentage van 2,5% aangehouden. Dit is gebaseerd op de prognoses uit².
- Indexering is per jaar doorberekend. Het effect van indexering gedurende het jaar is niet meegenomen.
- Het verschil tussen de hogere indexering van de uitgaven en de lagere indexering van de inkomsten wordt niet volledig gedekt door de HWBP-indexeringsregeling. Dit verschil zal voor rekening komen van WL. Hiervoor is een extra bijdrage van WL in de kasstroom opgenomen direct na afronding van de realisatie. Opgemerkt wordt dat dit in werkelijkheid een potentieel verschil is, dat kan ontstaan, maar vooraf geen gegeven is. In de berekeningen is op basis van de gekozen uitgangspunten sprake van dit verschil.

Opgemerkt wordt dat middelen vanuit de HWBP-subsidie niet ingezet mogen worden voor het dekken van rentelasten. Rentelasten zijn uitgesloten van de subsidiabele kosten (paragraaf 2.4 uit 'Handreiking subsidiabele en niet-subsidiabele kosten voor toepassing van de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014').

Opname en aflossing lening

Gedurende de looptijd van de lening, zal jaarlijks bekeken worden welke bedragen per kwartaal opgenomen of afgelost zullen worden. In de praktijk zal de voorspelbaarheid van de benodigde bedragen altijd een onzekerheidsmarge kennen. In de berekeningen is nu uitgegaan van het behouden van een marge van € 1 tot 2 miljoen (gemiddeld circa 5% van de jaaruitgaven) aan liquiditeit om beperkte verschuivingen in het uitgavenpatroon te kunnen opvangen.

² [Macro Economische Verkenning 2026](#)

Gederfde rente-inkomsten

Voor de berekening van de gederfde rente-inkomsten voor de partijen die de leningen verstrekken, is gerekend met een percentage van 0,86%. Hierbij is ervan uitgegaan dat beide partijen de middelen op dit moment ook kunnen uitlenen tegen een tarief van 2,86% in plaats van voor het gereduceerde tarief van 2%. Het percentage van 2,86% is gezamenlijk bepaald door de treasury deskundigen van betrokken partijen. Dit percentage fluctueert dagelijks, partijen hebben samen bepaald dat dit percentage, actueel op 10 februari 2026, een goed cijfer is voor het bepalen van de gederfde rente-inkomsten.

Bijlage 2: Toelichting werkwijze en programmering Hoogwaterbeschermingsprogramma

Alliantie en subsidieregeling voor dijkversterkingsopgave

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is een alliantie van alle 21 waterschappen en Rijkswaterstaat. Alle waterschappen bij elkaar en Rijkswaterstaat betalen beide 50 procent van de totale dijkversterkingsopgave. Deze zogenoemde 'dijkrekening' bevat het totale budget van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De waterschappen betalen 40% via een solidariteitsbijdrage, en 10% via een projectgebonden bijdrage. Waterschappen kunnen voor 90% van de geraamde projectkosten een subsidie krijgen van het HWBP voor reguliere dijkversterkingsmaatregelen. De andere 10% is een projectgebonden bijdrage van het waterschap. Subsidie wordt per MIRT-fase verleend op basis van voorcalculatie. Het projectrisico ligt bij het waterschap. Alleen een sober en doelmatig ontwerp komt in aanmerking voor subsidie. Rentekosten zijn niet subsidiabel. Houdt een waterschap aan het einde van een fase geld over, dan geldt de afspraak dat dit niet besteed mag worden aan kosten die volgens de regeling niet subsidiabel zijn.

Programmering

De programmadirectie van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) stelt jaarlijks een programmavoorstel op voor een periode van twaalf jaar, inclusief begroting. Dit voorstel voor de programmering wordt na consultatie van de alliantiepartners, vastgesteld door het programmabestuur.

Elk jaar past de programmadirectie HWBP de bestaande planning aan en voegt een nieuw jaar toe aan de planning. Het programma loopt voor een periode van zes jaar, en geeft een doorkijk naar de daaropvolgende zes jaar. Welke positie een project op de programmaplanning krijgt, hangt onder andere af van de urgentie. De regels hiervoor worden jaarlijks vastgesteld in de kadernota.

Het naar voren halen van een project in een programmering die op het financiële kader sluit, heeft effect op andere projecten / waterschappen. Daarom is het van belang dat er draagvlak wordt gecreëerd voor het inpassen van Lob van Gennep en vergt het instemming van alle 22 partijen met het voorstel dat in november 2026 in het Programmabestuur zal worden voorgelegd.

Voorstel oplossing financieringsopgave Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Voor project 'Ruimte voor de Maas bij Oeffelt' is een aanvullende financiële bijdrage benodigd van ca. € 6.350.000,00. Om dit te bereiken is een verdeling voorgesteld van ongeveer 50 regio / 50 rijk. Het oplossen van de budgetspanning is randvoorwaardelijk om het project te realiseren.

Op dit moment wordt voorgesorteerd op de volgende verdeling van kosten:

Partij	Geschatte budgetspanning totaal: € 6.191.000,00
Rijk	€ 3.000.000,00
Provincie Noord-Brabant	€ 1.475.000,00
Provincie Limburg	€ 1.475.000,00
Waterschap Aa en Maas	€ 200.000,00
Waterschap Limburg	€ 200.000,00

Echter, bovengenoemde verdeling wijkt af van de kostenverdeling volgens de bestuursovereenkomst Oeffelt uit 2021. In dat geval zou de verdeelsleutel als volgt zijn:

Partij	Totale bijdrage BOK 2021 (in mln.)	% In verdeelsleutel
Rijk	20,8	58,3%
HWBP	4,374	12,3%
Provincie Noord-Brabant	5	14,0%
Provincie Noord-Brabant GOB	0,5	1,4%
Provincie Limburg	4	11,2%
Gemeente Land van Cuijk	0,5	1,4%
Waterschap Aa en Maas	0,31	0,9%
Waterschap Limburg	0,176	0,5%
Totaal	35,66	100%

Het aanhouden van bovenstaande verdeelsleutel zou betekenen dat aan Provincie Limburg een extra bijdrage van 11,2% van € 6.350.000,00 gevraagd zou worden, zijnde € 711.200,00.

De middelen vanuit het Rijk komen voort uit de begroting van het Deltafonds. Het Deltafonds is een productbegroting. Op het Deltafonds worden dus voor een groot deel investeringsuitgaven gedaan voor het uiteindelijk realiseren van projecten. De programmering van projecten wordt doorlopend geactualiseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Het instrument overprogrammering wordt ingezet om te voorkomen dat programmavertragingen direct tot een voordelig saldo leiden en zorgt ervoor dat de beschikbare budgetten voor het investeringsprogramma zo veel mogelijk tot besteding komen in de jaren waarin deze beschikbaar zijn gesteld. Hiermee wordt geanticipeerd op een voorspelbare mate van vertraging, die zich op portfolio-niveau altijd voordoet. Overprogrammering houdt in dat de programmering in de eerste jaren hoger is dan het beschikbaar budget. Overprogrammering kan alleen worden ingezet voor beheersing van reguliere ramingsonzekerheden. Onzekerheden van exogene aard, bijv. juridische ontwikkelingen of krapte op de arbeidsmarkt, kunnen hiermee niet (volledig) opgevangen worden. Aangezien de vertraging bij Oeffelt te maken heeft met exogene risico's, is het voor het Rijk lastiger om hierop in te spelen.¹

¹ Bron: Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 36 800 J, nr. 1, blz. 11-12.

Begrotingswijziging 12 – 2026

Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Oeffelt en Programmabureau Deltaprogramma Maas

PS 19 juni 2026

De lasten en baten van de begroting 2026 en de bijhorende meerjarenraming wijzigen als volgt:

€ x 1.000												
Begrotingsprogramma	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1 Perspectief voor het landelijk gebied	0	0	0	5.375	0	-5.375	0	0	0	0	0	0
2 Samen leven en bestaanszekerheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3 Werken aan een toekomstbestendige economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Nieuwe energie en leefmilieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Leefbare steden en dorpen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Cultuur en erfgoed voor iedereen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Een bereikbaar en toegankelijk Limburg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Provincie midden in de samenleving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 Financiën en overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten lasten en saldo	0	0	0	5.375	0	-5.375	0	0	0	0	0	0
Totaal en resultaat	0	0	0	5.375	0	-5.375	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar het Statenvoorstel en de bijbehorende aanbiedingsbrief van GS.